

Latweefchu Awises.

Nr. 40.

Zettortdeenâ 6. Oktoberi.

1860.

Awifchu = sinnas.

Behterburga. 21mâ Septemperi Deews Kungs schehligi palihdsejis muhsu augstai Keisereinei Mariai Aleksandrownai un schi dsemdejuse dehlu, kas swehtâ kristibâ dabbusis to wahrdu: Paul. Muhsu Kungs un Keisers par to Deewam pateikdams, islaidis wiseaugstaku grahmatu, kas to preezigu notikkumu wissai walsti isfluddina un fakka, lai firsnigi Deewu luhdsam par to jaunpeedsimmuschu Leelwirsti un wianna augstu mahti.

Behterburga. Pa to jaunu dselses-zellu no Behterburgas us Dinburgu, lihds Ostrowai Augusta mehn. braukuschî 35 tuhst 909 zilweki un wedduschî 3 milj. 200 tuhst. pohdu prezzes un par to eenehmuschî 120 tuhst. rubl. sudr. No 1ma Janwara lihds 31ma Augustam eenehmuschî 800 tuhst. 646 rubl. f. — Pee Weodosias Eisenbahnes Krimmâ strahdajoht 10 tuhst. zilw. — 30tâ Augustâ ar leelu gohdu un preeku eeswehtijuschî leelu gohdastabbu, nelatka Keiseram Behteram tam leelam par peeminneschanu.

Rihga. 5tâ Septemperi ta beedriba, kas to dselses-zellu no Rihgas us Dinburgu leel taifihst, irr fanahkuse un tee direktori skaidras sinnas isdewuschî par schi zella taifischanu. Zerre, ka wiffus tiltus un to semmes darbu pabeigs, pirms seema klast. Tee diwi leelt Ohgeres un Behrses tilti jaw gattawi. Arri Rihgas bahnops buhs gattaws un no teem 13 stazionu nammeem zitti jaw gattawi, zitteem buhs jumts uslikts. 24tâ Augustâ 126 werstes jaw bij liktas dselses grawas (Schiennes). Jaw atwesti 10 ugguns-ratti (Lokomotiwes), 28 ratti preeksch reisneekeem un 76 ratti preeksch prezzes weschanu. Arri telegrawe no Rihgas lihds Dinburgai gattawa. Scho rudden wehl ne buhschoht ar reisneekeem un prezzi braukt pa teem zella-gabba-

leem, kas jaw gattawi, tillai nahkoschâ gaddâ fahks braukt, kad zeffsch no Rihgas lihds Dinburgai buhs gattaws. Lihds schim schi beedriba par zella taifischanu un zittahm leetahm un wajadstabahm irr ismaksajuse 5 milj. 258 tuhst. 546 rubl. 24 kap. sudr. Lai Deews palihds scho teizamu gruhtu darbu gruntigi ustaisht un baggatus augtus no ta redseht. — — Rihga. 16tâ Septemperi pehz pufsdeenas 80 werstes no Rihgas us Dinburgu, Rihgas dselses-zella Eisenbahnes-ratti usskrehjuschî us kahdeem darbu-ratteem, kas paschâ zella widdû stahwejuschî, un to skreenoht ne bij redsejuschî. 4 strahdneeki tuhda nofisti un 4 zitti zilweki gruhti eewainoti tappuschî!

Italia. Zit lâ wissjaunnakâs sinnas (Nr. 39) stahstija, tâ notizzis. Garibaldis spehzigis prahtan gohda-wihrs buhdams pats atpestijeos no teem aplameem dumpineekeem, kas nelahda Behnina waldischanu ne grihb, bet grihb, lai laudis paschi walda, un tadeht Garibaldim usspeeduschees un cemuffinajuschî, lai Siziliu un Neapeli ne padohd Sardinjeru Behninam, lai eet un panemm Rohmu un ir Beneziu un lai par to neneeka ne behda, ka zaur to karsch warretu zeltees ar Eistreikeri un ar zitteem waldineekeem. Utsinnis, ka tâ labbi ne buhschoht un nepareisi, Garibaldis Wiktoram Emanuelam rakstijis, lai nahloht ar sawu kerra-spesku us Neapeli, kâ jaw sohlijis darriht, un lai, ja walsts laudis paschi grihb, to walsti tuhda saweeno ar zittahm Italias semmeem. Tâ tad nu arri taggad noteek. Sardinias kerra-pulki eet pahr rohbescheem un dohdahs us Neapeli, un Sardinias Behninsch Turim fanahkuschu walsts Landagu jautajis, woi grihbhoht, ka Sizilia, Sardinia un taggad panemtas Pahwesta semmes tuhda ar Sardinia taptu saweenotas, un Landags fazzijis, ka ar meeru, ja schihs semmes paschas to grihb-

boht. Arri teizis, ka Bahwestam paschu Rohmu ne gribboht panemt, neds winnu isdshht ahrâ, un ka arri Weneziu ne aistiffchoht. Tâ tad ne kaitinafchoht nei Napoleonu nei Gistreikeri. — Pa tam Bahwests Rohmâ fa-azinajis wissaugstaku basnizas-teefu, ar affarahm scheshlojees, ka winnam par dauds netaisni darroht, un ar bahrgeem wahreem aprahjis un nosohdijis Sardinias waldischanu un karraspehku, to nosaufdamis par basnizas laupitajeem, par besdeewigeem nolahdejameem sagleem, laupitajeem un flepkaweem, kas Bahwesta karraspehku aplahwuschhi, winna semmi un pilfatus ar warru vanehmuschhi. — Nu irr flaidras sinnas par Antonas uswarrschanu. Wissuwairal Sardinjeru karras-luggi til gudri un labbi turrejuschees un mak-tigi schahwuschhi, ka Lamorisfehrim bij japadohdahs ar wissu pilfatu. Ar gohdu winnam un saldateem gan wehlejuschi isheet no pilfata, bet tad wissi karras-eerohtschhi bij ja-atdohd un Sardinjeri tohs ka kareazeetumneekus fanehmuschhi. Tohs wirsneekus un saldatus, kas no sweschahm semmehm bij nahkuschhi paligâ, atlaiduschhi us mahjahm. Tâ nu Bahwesta stiprakais pilfats pagallam. Sardinias karraspehks stahw kahdas 5 juhdses no Rohmas, un tillai schis pilfats ar masu aprinki Bahwestam palizzis, fur Sprantschi winnu apfaga.

Pa tam Garibaldim darbs ar Neapeles Rehninu Pranzii. Winna karraspehks, kahdi 25 tuhst. kahjneeki, jahneeki un leelu-gabbalu pulks stahw un apjeetinajees stary teem 2 stipreem pilfateem Kapui un Gaetu pee juhrmallas. Gau stabstijam (Nr. 39), ka Garibaldis itt neganti islahwees ar scheem pee Kapuas un Kajazzii panehmis; bet ka pehz kahdahm deenahm atkal winna laudim, kahdeem 9 simteem ar leelu spehku Rehnina saldati usbruffuschhi, schohs fohhti nitnâ kauschanâhs gluschhi fakahwuschhi un aisdshunuschhi no Kajazzias. Bet nu sinna, ka taggad Rehnina brahki ar spehku usbruffuschhi Garibaldim, gan fohhti stipri turrejuschees, bet Garibaldis winnejis, winnas fakahwis, aisdshinnis un kahdus 2 tuhst. fanehmis. Gaidam flaidrakas sinnas.

Turku femme. Damaskus leelâ pilfatâ Siharâ no Turku Reisera fuhtihst Generalis Wuads. Pa-

fcha taggad teefa tohs besdeewigus Turkus, kas fcho waffar til neschehligi pohstijuschhi, laupijuschhi un aplahwuschhi kristigus zilwekus, kahdus 8 tuhst. un kahdu 250 milj. fahdes teem padarrijuschhi. Wuads 1 tuhst. un 20 no scheem flepkaweem roh-kâs dabbijis, un wehl gusha pehz kahdeem 4 tuhst., kas pee tam wainigi. 112 flepkawus Damaskus pilfatâ lizzis palahrt, 127 noschaut, 600 peekalt kuggôs pee aireschanu. Turkeem ja-usbuhwe 2 tuhst. nammi preeksch pohstiteem kristigeem zilwekeem. Zitti un paschi leelaki flepkawi isbehguschhi un eemettuschees Ledshias stiprâ pilfatâ, bet nu 8 tuhst. Sprantschu un Turku saldati tohs tur aplehgere.

Calenderu Rehnineene ar sawu augstu laulatu draugu un meitu Alisi aishraufuschhi us Wahsemmi, pa Reines uppi gahjuschi us Prankpurti, fur nakli pahrgullejuschi un tad 25tâ Septemberti atnahkuschhi Koburgas Erzoga pilli, fur 2 neddelas paliks. Koburgas Erzogs irr Calenderu Rehnineenes laulata drauga brahlis. Turpu arri nahkfocht Bruhschu Prinziis un frohna mantineeks, jo schi Prin-tschâ seewa irr Rehnineenes wezzala meita, kurrâi Deews fcho waffar jaunus meitas dewis.

Turku femme. Serbias waldineeks wezzais Wirts Milosch ar nahwi aishahjis un winna dehs Millkels waldischanu nu usnehmis. Arri Montenegrâ jaunus waldineeks, — jo wezzais no flepkawa fcho waffar tappe noschauts, eezelts tap-pis, bet effoht wehl par dauds jaunus gaddas.

Jaun-Jorkê, Amerikâ, gudrais meisteris Dowe taifijis tahdu leelu un skunstigu gaisa-luggu, ka jerre 48 stundu laikâ no Amerikas pa gaisu af-skreet us Giropu. Schis kuggis effoht 300 pehdas augsts (kâ itt labt tohrnis). 130 pehdas resus; appalschâ karrahs 30 pehdas leels kurwis, fur 12 zilweki warr eesehstees; appalsch schi wehl 40 pehdas garsch kuggis, no dselses taifihst, effoht pee feets. Kai Deews palihst labbi gaisâ atnahkt pah Atlantiku juhru, jo dauds to gan jaw irr gribbeju-fchi, bet naw spehjuschi.

• Weenahds ar weenadu labbi faderrahs.

Brecksch ne fenn gaddeem atpakkaf, dshwoja diwi fainimi; abbi bij Krohna fainneeki. Weens bij turrigs un labbi pahrtizis, ohtrs tik drihs ar weenu rohku wezzus parradus atdewe, tad ar ohtru atkal jaunus taifija. Birmam bij jaunus mahjas un lauki labbi jo labbi eestradati, ohtram turpretim wiffas ehlas wezzas, fehtas noplehtas un fadedsinatás un lauki arr tik pufsgohda stahweja. Kad nu abbi fainneeki wezzi palikke, tad atdewe mahju waldifchanu wezzako dehlu rohkás. Schee jau bij no masahm deenahm labbi draugi un tapehz arri taggad allasch kohpá gahje; un kad abbeem fainneezees waijadseja, tad winui wifswairaf no prezefchanahs runnaja. Baggatais fainneeks fazzija us nabbagu: „Prezefim tik pilfatneezees, kas irr labbi mahzitas un turflaht wehl baggatas!“ Nabbaga fainneeks galwu krattidams atbildeja: „Tu gan to warri darriht, jo pehz tawahm mahjahm ne ween lauzineeku meitschas bet ir daudi pilfatneeku mamselles tihko; bet man dohmaht ka „weenahds ar weenadu labbi faderrahs.“ Baggatam fainneekam schis Wahju fakkams wahrds eegahje par weenu ausi eefschá un par ohtru atkal isgahje ahra, bes ka winsch buhtu apdohmajis, ko tas nosihme. Winsch dohmaja, ka schinnis laifds fainneekam un fainneezei nemas ne waijaga rohku pee darba peelikt, bet kambari fehdeht, labbi ehst un nodsertees. — Nuddens atnahze un abbi fainneeki apprezzejahs; sbaggatais no pilfata apprezzeja kaupmanna meitu un nabbags fainneeka meitu. Wiffi zilweli brihnijahs par to pirnu pahri un zits zittam eefschuffsteja auis: „Tur irr fawads stikkis, zittadi ne dohtu kaupmannis fawu meitu nemahzitam semneekam par feewu.“ Pehz nodsertahm lahlahm fainneeze plijahs fainneekam wirsa, lai istabu pahrtaifoht; jo effoht semma un stahwoht arweenu flapja un klaweeres. — ko no tehwa bij lihds atweddufe, — tahda drehgná weetà buhschoht aiseet pohsta. Ir lohgt effoht masi un ne warroht deefgan labbi redseht schuht un rakstihht. Waijagohht ari dakstiau juntu uslikt, falmu jumis nejmuffi

isfattotees. Sainneeks gan fazzija, ka istabu pahrtaifoht effoht leela naudas ischlebrschana, jo winna tik ohtru gaddu stahwejoht; bet fawu fmalke fainneegi ne kaitinadams, darrija ko schi pagebreja. Winnam arri waijadseja leelakus rattus eegahdaht un diwi sirgus precksch braulschanas ween turreht. Bes tam wehl, — kad ne il darbadeenas, tad il fwehtdeenás nahze no pilfata weesi, kurrus ne warreja ar fauseem kartuppefeem (rahzineem) un flahbu putru pameeloht; bet teem waijadseja daschu reis zepeschus un wihnu preckschá zelt. — Pehz kahda laika fainneeks dsird, ka winna feewas tehwa effoht manta isuhtrupeta un nams pahrhohts parradu deht; un riktigi! Dhtra deená schis irr ar wifseem faweem peederrigeem flahht un luhdsahs suohtu, scheem kahda kambari atwehleht dshwoht. Né! té nu bij tas stikkis, no ka laudis papreckschu runnaja. Kaupmannis mannidams, ka bij ja-ismihst, dewe fawu meitu fainneekam tapehz par feewu, lai warretu pehzaf pee ta palihgu atraft. Sainneeks nu atsinue, ka augfchá peeminnehts fakkams wahrds patecsiba irraid; jo winna faiminsch palikke deenu no deeces baggatafs; bet schim, — kas pehz ta wahrda ne bij darrijs, ar wiffu tehwa mantu bij bohjá ja-eet. Tapehz lassitajs, leez wehrá: Ja tikkai baggatibas, mantu un augstas lahrtas deht feewu prezze, tad nelaimi apprezze. J. K.

Gluddinaschanas.

Tanni nakti no 27ta us 28tu Septemeri Krohna- Wirzawas Lanlu Preekabnu fainneekam Kri- stapam Weinbergam no stalka issagti: 1 melus sirgus, 7 gaddu wezs, freisaja pallat-ziska rehta no sunna lohdama, no 60 rubl. wehrtibas; — 1 fmu lki tu msh i sils, ueruhnists ehsehtis, kas neweena sohba naw mettis, bes kahdas schmes, 2 gaddu wezs, no 55 rubl. wehrtibas. Tam, kas eerahda skaidras pehdas, ta ka schohs sirgus warr atdabbuht, sohla 15 rubl. f. pateizibas naudas 2

K. Weinbergs.

Buhwefchanas fohli un iszirra malka lohpu pahrhohti eefsch Szakinowas Leifchds. Klah- taka sunna par tam pee Buklaischu muishas waldischanas dabbujama. 3

No **Peenawas** pagasta-teesas tohy — us **Zelgawas** kambara-waldišchanas pawehleşhanu no 30ta Aug. f. g. Nr. 1789 un peh; liffumeem — wiffi Wpſchuppes, Mahlumuiſchas, Pehternuiſchas, Peenawas, Peenawas meſchakunga muiſchas un Schuſſtes draudſes lohzeſſi, tillabb wihrifſchli kâ feewiſchli un arri iſpirkti nekruiſchi, las lihdſ ſchim ahrpuſſ fawa pagasta ar paſſi jeb bes paſſes dſhwo, usaiſinati: us **Jurgeem 1861** mahjâs nahlt un fawâ pagastâ kalpoht; las to ne ſlauſiſs, tays no teefas puffes pee tam peefpeeffiſs. Kam ſchi fluddinaſchana pa prahtam now un kam pagastâ ne tiſt kalpoht, tam **Mahrtindſ** f. g. ja-nſſalka un lihdſ **Jurgeem 1861** ja-iſrakſtâſs. Tahs pee tam wajjadſtigas usnemſchanas ſhmes irr wiſſe wehlaſi lihdſ **2tram Webruarim 1861** ſchê peeneffamas. 1

Mahlumuiſchâ, tanni 3ſchâ Septemberti 1860.

Peefebdetajs: N. Finſ.

Teefas ſkrihw.: Bergh.

Sprantschu tirgus **Bauſſas** pilſatâ ſchinni gad-dâ ſahlfes **10tâ Oktoberti** un beigſes **15tâ Oktoberti 1860.** 1

Bauſſas Mahthſi tanni 13tâ Septemberti 1860.

(Nr. 113.) Pilſata **Eltermanns** Ehr. Thobel. ſkrihw. Doepfer.

No **Kandawas** Krobna pagasta teefas tohy ar augſtalas waldišchanas iſwehleşhanu, peh; teem augſtas Kunmiſſiones liffumu-preeſſſchraſteem, las fluddinati Kurſemmes Gubernements Awiffſſs no 10ta Aprila 1858 30tu Nummeru, — zaur ſcho fluddinaſchannu wiffſſeem teem lohzeſſeem, las pee teem Krobna muiſchu **Kandawas**, **Daigones**, **Libagu** un **Talkes**, kâ arri **Kandawas** meſchakunga muiſchas, **Andumies** appaſſch-meſchakunga muiſchas un **Tullumes** pilſlunga arraju pagasteem peeraſſtiti un ahrpuſſ fawa pagasta dſhwo, — tillabb wihrifſchkeem kâ feewiſchkeem un arri iſpirkteem nekruiſchem, woi ar paſſeem jeb bes paſſeem, — ta taggadeja peederreſchana pee winnu pagasteem us tabdu wiſſi uſteitta, ta teem jaleelâhs pee zittahm draudſeem pahraſſtitees un tahs usnemſchanas ſhmes ſebbakais lihdſ **2trau Webruara deenai 1861** ſcheit wajjaga peeneſſ; ja tee to peederriġâ laikâ ne iſdarrihs, tad winni par **Jurgeem 1861** tiſſ zaur teefahm peefpeeffiſſi, fawôs pagastôs atpalkat nahlt un turpat deeneſſtu peenem. 2

Kandawas Krobna pag. teefâ tanni 8tâ Sept. 1860. (Nr. 591.) ††† Pag. wezzakais **M. Lindenbeck**. Krobna teef. ſkrihw. Kâlpe.

Wrihw driſſſehi.

No juhrmallas-gubernements augſtas waldišchanas puffes: Collegienath **G. Blaeſe**, Benſor. **Zelgawâ**, tai 4. Oktoberti 1860. No. 170.

No **Mundables** pagasta teefas tohy wiffſſeem teem, pee **Mundables** peeraſſtiteem un ahrpuſſ dſhwodameem pagasta lohzeſſeem, no wihrifſchli un feewiſchli ſahrtas un arri teem iſpirkteem nekruiſchem tahdâ wiſſe usſazibts, ka winneem nahkamâ pahraſſtichanas terminâ, tanni **23ſchâ Aprili 1861** pee fawas pagasta draudſes, kad zittur ne pahraſſtitoſs, atkal atpalkat wajjaga dohtees, ja **2tra Webruari n. g.** ſcheit ne buhtu usnemſchanas-ſhmes peeneſſas. 2

Mundahlê, tanni 28tâ Septemberti 1860.

(S. W.) Peefebdetajs: K. Mohſen.

(Nr. 210.) Teefas ſkrihw.: E. Molleris.

Zaunpils pagasta teefa usaiſinaja peh; ta Gubernements Awiffſſs 12tâ Aprili 1858 Nr. 30 fluddinata liffuma wiffſſus pee ſchi pagasta kâ arri pee **Zaunpils** mahjitaja muiſchas peeraſſtitus pagasta lohzeſſus — wihrifſchus kâ feewiſchus un arri iſpirktus nekruiſchus, — las lihdſ ſchim dſhwoja ahrpuſſ pagasta ar paſſeem jeb bes paſſeem, lai par **Jurgeem 1861** nahlt mahjâs un ſcheit usnemmi deeneſſtu. Ja kam wairſ ne paſſitu nahlt atpalkat un ſcheit peenem meetu, tas lai nahlt uſteitt iſhtenâ laikâ, par **Mahrtineem** f. g., nu lai peeraſſtâhs pee zitta pagasta woi pee pilſata. Kas ſcho fluddinaſchannu ne nemſ wehrâ, to teefa ſpeedihs pagastâ nahlt atpalkat un peenem eerahditu deeneſſtu.

Arri wiffas pagasta un ſemmes poliſzeſas teefas tohy luhgtas ſcheit atſubtitit wiffſſus pee ſchi pagasta peederriġus laudis, las bes paſſes irr un teem ne wehleht peemahjoht nei iſhu nei ilgn laiku fawâ awriſſli. 3

Zaunpills, tai 17tâ Septemberti 1860.

(S. W.) Pagasta wezzakais: D. Schepſli.

(Nr. 227.) Teefas ſkrihw.: G. G. Monkwig.

Tuwn pee **Mihgâs** pilſſehtas daſchadi ſemmes-gabball, ar wahrd: **dahrſa** un **axxamaſime** un **plawas** lihdſ 800, meſchſ 1200, un ne-oppuhwetâs nohras, kur arriſan dedſinajama wellenuſemme (**Torſ**) atrohdahſ, 650 puhra-weetas, ar tahm pee teem paſſeem peederriġahm eſſahm un las tur wehl ſlaht atrohdahſ, ire pahrdohdami par dſintu iſpachmannu woi wiſſ ſohpâ jeb pa dallahm, — jeb arriſan wiſſ ſohpâ us renit tohy iſdohts. Birzeji jeb rentineſſi tohy luhgti, tuwaku ſinnu un apluhloſchannu ta ſemmes-rulka deht, peeteiltees **Mihgâ**, leelâ ſmilſchu eelâ, **Tiema** nammâ, pee **Adwolata** funga **J. G. Bielroſe**. 2

Lindes muiſchâ ſcho gadd **10tâ Oktoberti** tirgus turehs. 1